

STÁTNÍ ZÁVĚREČNÉ ZKOUŠKY

Studium *Učitelství odborných předmětů pro zdravotnické školy* je zakončeno těmito státnicovými předměty:

1. **SZZ Učitelská způsobilost**
(KPG/SZUZ@, zajišťuje Ústav pedagogiky PdF UP)
2. **Somatologie s didaktikou somatologie**
(KAZ/SDSO@)
3. **Ošetrovatelství s didaktikou ošetrovatelství**
(KAZ/SDOS@)
4. **Zdravotnická prevence s didaktikou podpory zdraví**
(KAZ/SDZP@)
5. **Obhajoba kvalifikační práce**
(KAZ/MKV@)

Jednotlivé státnicové předměty (KAZ/SDSO@, KAZ/SDOS@ a KAZ/SDZP@) zahrnují 20 zkušebních okruhů s rozpracovanými podokruhy, celkově se jedná o 60 zkušebních okruhů.

Při státní závěrečné zkoušce studující losuje z každého státnicového předmětu vždy 1 zkušební okruh, tedy 1 zkušební okruh = 1 státnicový předmět.

V rámci státní závěrečné zkoušky **studující prezentují rovněž metodický balíček a portfolio pedagogických praxí.**

Učitelství odborných předmětů pro zdravotnické školy

Státní závěrečná zkouška z předmětu SOMATOLOGIE S DIDAKTIKOU SOMATOLOGIE

INSTITUCIONÁLNÍ AKREDITACE

Okruh 1

- a) Buňka – tvar a velikost, orgány, plazmatická membrána, dělení buněk.
- b) Tělní tekutiny (rozdělení, složení, funkce), homeostáza, acidobazická rovnováha. Krev – obecné charakteristiky, hematopoese.
- c) Rámcové vzdělávací programy pro střední odborné vzdělání (RVP SOV) - cíle středního odborného vzdělání, klíčové kompetence. Rámcové rozvržení obsahu vzdělávání u vzdělávacího oboru Praktická sestra.
- d) Didaktické zpracování tématu.

Okruh 2

- a) Tkáň – definice tkáně, charakteristiky jednotlivých typů.
- b) Erytrocyty (stavba, funkce, vývoj). Hemoglobin – struktura. Leukocyty (dělení a funkce). Krevní plazma – složení, zastoupení a význam anorganických a organických složek.
- c) Pojetí a poslání vzdělávacího oboru somatologie na zdravotnických školách. Návaznost učiva somatologie na učivo základní školy – analýza vzdělávací oblasti *Člověk a příroda* v aktuálně platném RVP pro základní vzdělávání.
- d) Didaktické zpracování tématu.

Okruh 3

- a) Kostí – stavba, vývoj a růst, spojení kostí. Kostra osová – obratle (obecná stavba), páteř, žebra, hrudní kost.
- b) Trombocyty, hemostáza, mechanismus hemokoagulace a fibrinolýzy.
- c) Analýza vzdělávací oblasti *Základ pro poskytování ošetrovatelské péče* (učivo somatologie, výsledky vzdělávání). Pedagogické dokumenty – školní vzdělávací programy, tematické plány, třídní kniha, třídní výkaz, školní řád atd.
- d) Didaktické zpracování tématu.

Okruh 4

- a) Lebka – kosti mozkové a obličejové části, růst lebky, pohlavní rozdíly a věkové změny, spojení mezi lebkou a páteří.
- b) Genetika – chromozomy (struktura, karyotyp), typy dědičnosti, mutace a aberace chromozómů, syndromy, dědičnost AB0 a Rh systému.
- c) Mezipředmětové vztahy ve výuce somatologie, příklady využití mezipředmětových vazeb.
- d) Didaktické zpracování tématu.

Okruh 5

- a) Kostra a spoje horní a dolní končetiny, pohlavní rozdíly na pánvi.
- b) Antigenní systém AB0, Rh; stanovení základních krevních skupin, zkoušky kompatibility, křížový pokus.
- c) Výchovně-vzdělávací cíle ve výuce somatologie na zdravotnických školách – klasifikace výukových cílů, způsob formulace výukových cílů, příklady kognitivních, afektivních a psychomotorických cílů.
- d) Didaktické zpracování tématu.

Okruh 6

- a) Kosterní svaly – stavba, zevní tvar a názvosloví svalů, podstata a typy kontrakce, obecná mechanika svalová.
- b) Svaly hlavy, krku, hrudníku, břicha a zad.
- c) Didaktické zásady a jejich aplikace ve výuce somatologie.
- d) Didaktické zpracování tématu.

Okruh 7

- a) Svaly horní a dolní končetiny, nožní klenba.
- b) Ontogeneze – prenatalní období (dělení a charakteristiky), kritická perioda, teratogeny.
- c) Učební úlohy ve výuce somatologie – vhodné typy učebních úloh ve výuce somatologie.
- d) Didaktické zpracování tématu.

Okruh 8

- a) Žlázy s vnitřní sekrecí.
- b) Ontogeneze – postnatální období (dělení a charakteristiky), věk chronologický a biologický.
- c) Vyučovací hodina v somatologii – plánování výuky, příprava učitele na vyučování.
- d) Didaktické zpracování tématu.

Okruh 9

- a) Srdce – uložení, tvar a stavba.
- b) Fyziologie srdce a krevního oběhu – funkce chlopní, srdeční revoluce, převodní systém, systolický a minutový objem, zevní projevy srdeční činnosti.
- c) Učebnice somatologie – aspekty výběru a funkce učebnic somatologie, požadavky na moderní učebnice somatologie, didaktická a obsahová analýza učebnic somatologie.
- d) Didaktické zpracování tématu.

Okruh 10

- a) Cévy krevní – stavba stěny tepen, žil a vlásečnic, velký a malý krevní oběh (přehled hlavních tepen a žil), vrátnicový oběh.
- b) Krevní tlak a hemodynamika – proudění krve, průtok krve v jednotlivých orgánech.
- c) Prostorové a materiální podmínky pro výuku somatologie na zdravotnických školách. Didaktické prostředky.
- d) Didaktické zpracování tématu.

Okruh 11

- a) Soustava mizní, slezina, brzlík – tkáňový mok, míza, mizní uzliny, mizní kmeny.
- b) Imunitní systém – nespecifická imunita, specifická imunita, řízení imunity, imunizace.
- c) Aktivizační výukové metody a jejich aplikace ve výuce somatologie.
- d) Didaktické zpracování tématu.

Okruh 12

- a) Soustava dýchací – nos, dutina nosní, vedlejší dutiny nosní, hrtan, průdušnice, průdušky, plíce, hlavní a pomocné dýchací svaly.
- b) Fyziologie dýchání – plicní ventilace, mechanika a regulace dýchání, transport O₂ a CO₂ krví, plicní cirkulace.
- c) Motivace žáků ve výuce somatologie.
- d) Didaktické zpracování tématu.

Okruh 13

- a) Soustava trávicí – stavba stěny trávicí trubice, dutina ústní, zuby, hltan, jícen, žaludek, tenké a tlusté střevo.
- b) Funkce jednotlivých oddílů trávicího ústrojí.
- c) Skupinové vyučování v somatologii – zásady pro práci ve skupinách, výhody a nevýhody skupinové práce z pohledu žáka a učitele.
- d) Didaktické zpracování tématu.

Okruh 14

- a) Játra, slinivka břišní, pobřišnice.
- b) Energetický metabolismus. Fyziologický význam cukrů, tuků a bílkovin, vitaminy, minerální a stopové prvky. Hodnocení výživového stavu (BMI, WHR, obvod břicha, hodnocení podílu tuku v těle podle pohlaví a věku).
- c) Výukové metody v somatologii.
- d) Didaktické zpracování tématu.

Okruh 15

- a) Soustava vylučovací – ledviny a močové cesty.
- b) Fyziologie ledvin – nefron, funkce jeho jednotlivých částí, průtok krve ledvinami, tvorba primární a definitivní moči.
- c) Metody ověřování vědomostí a dovedností v somatologii.
- d) Didaktické zpracování tématu.

Okruh 16

- a) Soustava kožní – kůže a přídatné orgány kožní. Čichové, chuťové ústrojí.
- b) Ústrojí sluchové a rovnovážné – stavba a funkce.
- c) Praktická cvičení ve výuce somatologie, příklady.
- d) Didaktické zpracování tématu.

Okruh 17

- a) Ústrojí zrakové – stavba oční koule, přídatné orgány oka.
- b) Hlavové nervy – přehled. Vegetativní nervový systém – stavba a funkce.
- c) Organizační formy výuky v somatologii. Exkurze – význam, instituce a zařízení vhodná k exkurzím.
- d) Didaktické zpracování tématu.

Okruh 18

- a) Mícha hřbetní. Nervové dráhy míšní. Nervy míšní – nervová pleteň krční, pažní, bederní a křížová, hrudní nervy.
- b) Funkce neuronu – podnět, vzruch, projevy vzruchu (elektrické, chemické), vedení vzruchu, synapse (úprava, typy, funkční vlastnosti synapsí), synaptické potenciály, mediátory.
- c) Osobnost učitele somatologie, sebereflexe, sebehodnocení učitele.
- d) Didaktické zpracování tématu.

Okruh 19

- a) Mozek – oddíly mozku, mozkové komory, mozkomíšní mok, mozkové pleny.
- b) Integrální funkce CNS, receptory, reflex, reflexní oblouk, typy reflexů, bdění a spánek. Řízení motorických funkcí centrálním nervovým systémem.
- c) Pedagogická komunikace ve výuce somatologie.
- d) Didaktické zpracování tématu.

Okruh 20

- a) Stavba ženského a mužského pohlavního ústrojí.
- b) Endokrinní aktivita varlat a vaječníků a její řízení.
- c) Metody hodnocení žáka ve výuce somatologie.
- d) Didaktické zpracování tématu.

Učitelství odborných předmětů pro zdravotnické školy

Státní závěrečná zkouška z předmětu

OŠETŘOVATELSTVÍ S DIDAKTIKOU OŠETŘOVATELSTVÍ

INSTITUCIONÁLNÍ AKREDITACE

Okruh 1

- a) Charakteristiky lidského těla v sociokulturním smyslu; tělo coby nástroj kultury a zdroj kulturní symboliky; tělo jako významný komunikační prostředek – aplikace těchto poznatků do ošetrovatelské praxe.
- b) Vývoj vzdělávání v oboru ošetrovatelství v období posledních sto let (tj. od založení první Československé republiky do současnosti).

Okruh 2

- a) Charakteristické rysy vědních oborů a univerzitní studium v oboru ošetrovatelství.
- b) Analýza obsahu RVP a ŠVP pro studijní obor 53-41-M/007 Praktická sestra.

Okruh 3

- a) Specifická odborná terminologie oboru ošetrovatelství – Principy a vývoj ošetrovatelské diagnostické klasifikace + Aliance 3N.
- b) Učivo, výsledky vzdělávání a mezipředmětové vztahy podle okruhu *Ošetrovatelství a ošetrování nemocných* RVP pro studijní obor Praktická sestra.

Okruh 4

- a) Význam a formování sociálních interakcí v životě člověka, formální a neformální vztahy, vztahy, založené na kooperaci, konfliktní situace – uplatnění uvedených poznatků při realizaci ošetrovatelské péče.
- b) Studijní zdroje, učebnice a další studijní opory se zaměřením na ošetrovatelství a ošetrovatelskou péči. Pravidla a postup analýzy obsahu učebnic, didaktická analýza učebnic.

Okruh 5

- a) Holistický antropologický přístup ke studiu lidského těla ve zdraví i v nemoci – využití uvedených znalostí v ošetrovatelství a při ošetrovatelské péči.
- b) Cíle, formy, metody, prostředky výuky, didaktické zásady a formy motivace při výuce teorie ošetrovatelství.

Okruh 6

- a) Ošetrovatelský proces – popis metody; principy individuálně zaměřené ošetrovatelské péče; specifika prvního a druhého kroku metody s nejméně pěti konkrétními příklady včetně diagnostických prvků, a to při využití terminologie NNN.
- b) Úloha třídního učitele na zdravotnických školách a vedení dokumentace (např. třídní kniha, třídní výkaz...).

Okruh 7

- a) Problematika fenoménu kulturní diverzity a etnocentrismu ve prospěch kulturního relativismu; uplatnění těchto znalostí v ošetrovatelské praxi.
- b) Příprava na vyučovací jednotku a konkrétní příklad pro výuku v rámci praktické výuky.

Okruh 8

- a) Poznatky ze sociální a kulturní antropologie – modelové příklady vycházející z reálného života člověka s vazbou na profilaci studenta (např. v multikulturní/interkulturní/transkulturní ošetrovatelské péči).
- b) Alternativní didaktické koncepce a inovace ve vazbě na ošetrovatelské předměty.

Okruh 9

- a) Vymezení pojmu výzkum, jeho kategorie a výzkumné designy primárních kvantitativních studií.
- b) Profily absolventů ošetrovatelských oborů a programů, učební studijní plány a sylaby předmětů ošetrovatelství a ošetrovatelské péče.

Okruh 10

- a) Hierarchie síly vědeckých důkazů podle typu/designu kvantitativních výzkumných studií, jež vědecké důkazy předkládají.
- b) Náhled na lidské tělo z psychologického, filozofického a spirituálního hlediska ve vazbě na identitu člověka, možnosti využití těchto poznatků při ošetrovatelské péči.

Okruh 11

- a) Principy hodnocení metodologické kvality primárních kvantitativních studií a popis hodnotícího nástroje RRAAM-Bo.
- b) Cíle, formy, metody, prostředky výuky a formy motivace při výuce ošetrování nemocných na odborné praxi ve zdravotnických zařízeních.

Okruh 12

- a) Sekundární výzkum – systematická review, jejich typy a metodická pravidla jejich tvorby.
- b) Sociokulturní a spirituální determinanty zdraví a nemoci – odlišné sociokulturní přístupy k vlastnímu zdraví a péči o ně, k posuzování etiologie nemocí, k jejich diagnostice, léčbě a ošetrování. Tradiční a netradiční, klasické a alternativní medicínské, léčitelské a laické přístupy k péči o člověka v nemoci.

Okruh 13

- a) Kategorie/typy odborných textů.
- b) Cíle, formy, metody, prostředky výuky a formy motivace při výuce praktických dovedností ošetrovatelské péče ve specializovaných učebnách.

Okruh 14

- a) Obsah/struktura článků s popisem realizované výzkumné studie. Standardy k publikování výzkumných studií.
- b) Základní pojmy sociální a kulturní antropologie.

Okruh 15

- a) Kvalitativní přístup ke zkoumání a jeho teoretické přístupy, kvalitativní techniky ke sběru dat, k technikám kvalitativního dotazování, rady k realizaci a zpracování kvalitativních rozhovorů.
- b) Cíle, formy, metody, prostředky výuky a didaktické zásady při výuce ošetrovatelství ve specializovaných učebnách.

Okruh 16

- a) Pojetí lidských potřeb v oboru ošetrovatelství s nejméně patnácti konkrétními příklady jejich názvů, popis třetího, čtvrtého a pátého kroku metody ošetrovatelský proces s velmi konkrétními příklady při využití terminologie NNN.
- b) Základní metody hodnocení somatického stavu člověka v antropologii s přesahem do ošetrovatelství a ošetrovatelské praxe.

Okruh 17

- a) Potřeba implementace vědeckých důkazů do odborné praxe, bariéry využívání vědeckých důkazů (evidence) v praxi a strategie k jejich překonání.
- b) Využití alternativní didaktické inovace, alternativních metod a aplikací při výuce na zdravotnických školách.

Okruh 18

- a) Metodika praxe založené na vědeckých důkazech – koncepce EBP, příklad zlepšení praxe, Oxfordský model, definice EBM a EBE dle Sacketta, vývoj principů EBP do současnosti a česká pracoviště.
- b) Příprava na vyučovací jednotku a popis konkrétního příkladu v rámci výuky praktických dovedností ošetrovatelské péče ve specializovaných učebnách.

Okruh 19

- a) Vyhledávání výzkumných studií v elektronických zdrojích – postup rešerše ve vědeckých databázích, vhodné elektronické zdroje a osnova důkladného zápisu provedené rešerše.
- b) Příprava na vyučovací jednotku a popis konkrétního příkladu pro výuku v rámci odborné praxe – ošetrování nemocných ve zdravotnických zařízeních.

Okruh 20

- a) Popis metodiky výzkumné studie, principy formulace cílů studie a jejího názvu.
- b) Ukončení studia na zdravotnických školách – státní a školní maturitní zkoušky, příprava učitele a dokumentace (tj. písemné, praktické, ústní maturitní zkoušky). Osobnost učitele předmětů ošetrovatelského zaměření a praktického vyučování.

Učitelství odborných předmětů pro zdravotnické školy

Státní závěrečná zkouška z předmětu

ZDRAVOTNICKÁ PREVENCE S DIDAKTIKOU PODPORY ZDRAVÍ

INSTITUCIONÁLNÍ AKREDITACE

Okruh 1

- a) Zdraví – definice, vývoj definic zdraví, modely zdraví, zdraví v holistickém pojetí. Jednotlivé biopsychosociální a spirituální složky zdraví. Determinanty zdraví: vnitřní a vnější faktory. Nemoc definice nemoci, diagnostika, diagnóza, symptom, syndrom, etiologie, patogeneze. Reakce organismu na zátěž, formy a průběh nemoci.
- b) Funkce a pojetí Rámcových vzdělávacích programů pro střední odborné vzdělání, kurikulární rámce pro jednotlivé oblasti vzdělávání. Vzdělávací oblast *Vzdělávání pro zdraví* – charakteristika vzdělávací oblasti, výsledky vzdělávání; učivo a tematické subcelky učiva.
- c) Didaktické zpracování tématu.

Okruh 2

- a) Životní styl a faktory, které ho ovlivňují. Rizikové oblasti životního stylu, syndrom rizikového chování. Aktivní přístup v péči o zdraví. Podpora zdraví. Prevence v jednotlivých oblastech životního stylu: primární, sekundární a terciární. Prevence všeobecná, selektivní a indikovaná. Zdravotní gramotnost (ZG) – význam, dimenze ZG, úroveň ZG, úroveň ZG české populace v evropském kontextu.
- b) Analýza vzdělávací oblasti *Základ pro poskytování ošetrovatelské péče* se zaměřením na problematiku zdravotnické prevence a podpory zdraví (očekávané výstupy, učivo), hodinová dotace.
- c) Didaktické zpracování tématu.

Okruh 3

- a) Organizace a programy podporující zdraví. Světová zdravotnická organizace – princip, fungování, řízení. Státní správa ochrany veřejného zdraví: orgány ochrany veřejného zdraví, legislativa. Vývoj podpory zdraví v ČR, Strategie veřejného zdraví, Strategie podpory zdraví, podpora zdraví a Evropská Unie. Programy podporující zdraví: Zdraví 2020, Zdraví 2030, Zdravá škola, Zdravé město, Zdravý region: principy a její filozofie, základní pravidla; příklady preventivních programů a programů podporujících zdraví garantovaných Ministerstvem zdravotnictví a Ministerstvem školství mládeže a tělovýchovy.
- b) Mezipředmětové vztahy a jejich využití ve výuce předmětů zdravotnické prevence a podpory zdraví. Příklady mezipředmětových vazeb.
- c) Didaktické zpracování tématu.

Okruh 4

- a) Výživová doporučení pro obyvatele ČR. Stravovací režim, potravinová pyramida. Funkční potraviny, preventivní výživa. Indikace doplňků stravy. Přítomnost aditiv v potravinách. Klasifikace makronutrientů – sacharidy, proteiny, lipidy; jejich složení, členění, metabolismus, zdroje v potravě, denní doporučené dávky, význam pro organismus, projevy nedostatku či nadbytku v organismu.
- b) Pedagogické dokumenty. RVP, ŠVP, tematické plány, třídní kniha, třídní výkaz, školní řád.
- c) Didaktické zpracování tématu.

Okruh 5

- a) Úloha mikronutrientů a vody ve výživě člověka. Vitamíny a minerální látky – klasifikace, vstřebávání, denní doporučené dávky, zdroj v potravě, význam v organismu, projevy nedostatku či nadbytku; význam vody v organismu, hydratace a dehydratace organismu, pitný režim, klasifikace nápojů. Kvantitativní aspekty výživy. Regulace příjmu potravy. Energetická potřeba organismu, bazální metabolismus. Hodnocení stavu výživy. Snížený příjem potravy s dopadem na zdravotní stav – hladovění, mentální anorexie; záchvatovité přejídání – mentální bulimie.
- b) Výchovně-vzdělávací cíle ve výuce, způsob formulace výukových cílů, jejich význam, příklady kognitivních, afektivních a psychomotorických cílů.
- c) Didaktické zpracování tématu.

Okruh 6

- a) Výživa a zdraví. Výživa jako prevence vzniku neinfekčních epidemií (nádorová, kardiovaskulární, metabolická onemocnění). Problematika výživy u vybraných onemocnění (diabetes mellitus, celiakie, fenylketonurie, onemocnění trávicího traktu, aj.). Potravinové alergie. Dietní systém ve zdravotnických zařízeních.
- b) Vyučovací hodina; struktura vyučovací hodiny, klasická struktura (pětifázový model), moderní vyučování podporující kritické myšlení (model E-U-R).
- c) Didaktické zpracování tématu.

Okruh 7

- a) Epidemiologie neinfekčních chorob – vymezení pojmu, etiologie, patogeneze, rizikové faktory a prevence u vybraných onemocnění: kardiovaskulární choroby na aterosklerotickém podkladě, metabolický syndrom X, metabolická onemocnění – diabetes mellitus. Obezita a její komplikace, nádorová onemocnění, osteoporóza, alergická onemocnění, chronické respirační choroby, zubní kaz – etiologie, patogeneze, rizikové faktory, prevence.
- b) Příprava učitele na vyučovací hodinu, plánování výuky, příprava začínajícího učitele na vyučování. Druhy příprav na vyučovací hodinu.
- c) Didaktické zpracování tématu.

Okruh 8

- a) Sexualita a zdraví. Postoje k reprodukčnímu zdraví. Reprodukční a nereprodukční sexuální chování. Sexualita ve vazbě na ontogenezi. Pohlavní choroby a jejich prevence. Sexuální deviace a patologie. Psychologie lidské sexuality. Antropologické souvislosti lidské sexuality – využití poznatků vývojové, fyzické a sociokulturní antropologie.
- b) Aktivizační metody ve výuce – klasifikace; výhody a nevýhody ze strany žáka a učitele; příklady aktivizačních metod a jejich využití ve výuce předmětů zdravotnická prevence a podpora zdraví.
- c) Didaktické zpracování tématu.

Okruh 9

- a) Obecná epidemiologie infekčních chorob – vymezení základních pojmů. Systém orgánů ochrany veřejného zdraví. Epidemiologická situace v ČR ve srovnání s ostatními zeměmi. Infekce, infekční a epidemiologický proces formy výskytu. Očkování, očkovací látky, techniky očkování. Epidemiologická opatření zaměřená na eliminaci zdroje nákazy a přerušení cesty přenosu. Epidemiologická opatření zaměřená na zvýšení odolnosti populace. Infekční choroby související se sociálním prostředím, migrací a cestovním ruchem.
- b) Organizační formy výuky, nejčastější a nejvhodnější formy výuky ve výuce předmětů zaměřených na podporu zdraví a zdravotnickou prevenci. Pozitiva a negativa jednotlivých výukových forem.
- c) Didaktické zpracování tématu.

Okruh 10

- a) Speciální epidemiologie infekčních chorob – vzdušné nákazy (chřipka, akutní respirační onemocnění, streptokokové infekce a spála, meningokokové infekce, tuberkulóza, záškrt, dávivý kašel, spalničky, zarděnky, příušnice, plané neštovice), alimentární nákazy (salmonelózy, kampylobakterií, bacilární úplavice, ostatní průjemová onemocnění, žloutenka typu A, dětská obrna, alimentární intoxikace); nákazy přenášené členovci (Lymfská borelióza, klíšťová encefalitida) - zdroj nákazy, cesta přenosu, inkubační doba, projevy, prevence.
- b) Didaktické zásady ve výuce výchovy ke zdraví a podpory zdraví, praktické využití, aplikace na zvolené téma.
- c) Didaktické zpracování tématu.

Okruh 11

- a) Speciální epidemiologie infekčních chorob - nákazy přenášené krví (žloutenka typu B, HIV); nákazy kůže (svrab, kandidóza, dermatomykózy, bakteriální kožní infekce); sexuálně přenosné choroby (kapavka, syfilis, chlamydiové infekce, HPV, HSV, kandidóza, trichomoniáza; zoonózy (toxoplazmóza, ptačí chřipka, listerióza) - zdroj nákazy, cesta přenosu, inkubační doba, projevy, prevence; nozokomiální nákazy - základní podmínky šíření, prevence a redukce nozokomiálních nákaz, výskyt nozokomiálních nákaz.
- b) Osobnost učitele, profesní a osobnostní předpoklady pro učitele, sebereflexe, sebehodnocení učitele.
- c) Didaktické zpracování tématu.

Okruh 12

- a) Problematika závislostního chování. Vymezení sociálního selhání, příklady. Problematika závislosti na návykových látkách, rizikové skupiny a rizikové chování. Faktory vzniku závislosti. Rizikové a protektivní faktory rodiny. Teorie vzniku závislosti. Znaky závislosti. Typy závislosti. Prevence závislosti ve společnosti. Vymezení sociální prevence. Primární prevence, cílová skupina, typy. Prevence v rámci MŠMT. Preventivní programy ve školách. Charakteristika sekundární prevence. Charakteristika terciární prevence. Příklady preventivních programů. Přístupy k prevenci a kontrole zneužívání návykových látek ve světě.
- b) Skupinové vyučování, utváření skupin, výhody a nevýhody skupinové práce z pohledu žáka a učitele. Zásady pro práci ve skupinách. Příklady vhodných skupinových aktivit na jednotlivá témata podpory zdraví.
- c) Didaktické zpracování tématu.

Okruh 13

- a) Závislost na škodlivém užívání nealkoholových drog. Charakteristika návykové látky. Rizikové skupiny. Historie nealkoholových drog. Typy nealkoholových drog. Motivace k užívání drog. Fáze vývoje drogové závislosti. Klasifikace drogových závislostí. Obecná a společná rizika užívání drog. Léčba závislosti. Závislost na škodlivém užívání alkoholu. Charakteristika závislosti na alkoholu, spouštěcí faktory. Typy a stadia závislosti na alkoholu. Typologie osob užívajících alkohol. Sociální patologie spojené s alkoholismem. Zdravotní rizika spojená s alkoholismem, FAS. Otrava alkoholem, typy. Formy léčby alkoholismu.
- b) Výukové metody, klasifikace jednotlivých výukových metod, jejich pozitiva a negativa.
- c) Didaktické zpracování tématu.

Okruh 14

- a) Závislostní chování – kofeinismus a nikotinismus, patologické hráčství, workoholismus, závislost na vzhledu, Problematika závislosti na skupině, osobě, ideologii. Rizikové sexuální chování. Koncepce protidrogové politiky, sociální práce se závislými osobami. Protidrogová politika ČR. Činnost: školního metodika prevence, kurátora pro mládež, sociálního asistenta, protidrogového koordinátora. Práce se závislými osobami v rámci nestátního sektoru. Nízkoprahová zařízení. Terénní sociální práce. Podstata Harm reduction.
- b) Učební úlohy ve výuce, typy učebních úloh, vhodné typy pro výuku předmětů zaměřených na podporu zdraví a zdravotnickou prevenci. Problematika způsobu kladení otázek ve výuce.
- c) Didaktické zpracování tématu.

Okruh 15

- a) Hygiena – definice, obory hygieny; obecná a komunální hygiena – vliv životního prostředí a komunálních faktorů na zdraví; hygiena práce (pracovní prostředí, riziková práce, nemoci z povolání; hygiena nemocničních zařízení – hygienické požadavky na provoz zdravotnických zařízení, hygiena rukou, manipulace se zdravotnickým prádlem, hygiena záření, prevence poškození zdraví zdravotnických pracovníků.
- b) Materiální didaktické prostředky ve výuce, jejich význam při výuce, členění dle různých kritérií, práce s materiálně didaktickými prostředky. Příklady pomůcek k jednotlivým tematickým celkům.
- c) Didaktické zpracování tématu.

Okruh 16

- a) Hygienické požadavky na prostředí školy. Materiální vybavení školy – kapacita, umístění školy, budova školy, kmenové učebny, školní nábytek, sociální zařízení. Mikroklima školy – vytápění, větrání, osvětlení, ochrana před hlukem. Hygiena učení a vyučovacího procesu. Režim dne školních dětí. Biologické rytmy – respektování denních, týdenních a ročních biorytmů. Školní práce a její podmínky. Únava a přetěžování žáků, psychogenní stresy.
- b) Prostorové a materiální podmínky pro výuku, uspořádání učebny pro výuku vzhledem ke zvoleným výukovým formám a metodám. Vybavení učebny. Výuka mimo prostředí školy. Exkurze – význam, instituce a zařízení vhodná k exkurzím.
- c) Didaktické zpracování tématu.

Okruh 17

- a) Podpora aktivního stárnutí – definice základních teorií stárnutí, Národní program přípravy na stárnutí. Národní akční plán podporující pozitivní stárnutí pro období let 2013 až 2017. Strategie přípravy na stárnutí společnosti 2019–2025. Demografické aspekty stárnutí a stáří, současné a historické pohledy na problematiku stárnutí a stáří, principy aktivního přístupu ke zdraví v procesu stárnutí, fyziologické a patologické procesy stárnutí ze somatického a psychického hlediska, projevy ageismu ve společnosti, význam polymorbidity, problematika umírání a smrti v současné české společnosti. Tísňová péče Areion a její nabídka a okruh uživatelů. Kluby seniorů – jejich význam a postavení v životě seniorů. Biopsychosociální problematika nástupu seniorů do ústavní péče. Rizika a negativa ústavní péče v současné době.
- b) Pedagogická komunikace ve výuce, formy pedagogické komunikace, interakce učitel – žák, žák – žák, učitel – rodič, aj. Specifika komunikace.
- c) Didaktické zpracování tématu.

Okruh 18

- a) Systém zdravotní péče v České republice, financování zdravotní péče; principy, význam a cíle zdravotní politiky; zdravotnické služby – legislativa; řízení zdravotnické péče; kvalita poskytovaných služeb; systém všeobecného zdravotního pojištění v České republice; poskytovatelé zdravotnických služeb; etické hodnoty v péči o zdraví, sociální a zdravotní politika v České republice a v zemích Evropské unie.
- b) Učebnice, aspekty výběru a funkce učebnic, požadavky na moderní učebnice Didaktická a obsahová analýza učebnic. Příklady dostupných učebnic pro Výchovu ke zdraví.
- c) Didaktické zpracování tématu.

Okruh 19

- a) Charakteristika bezpečnostního systému České republiky a Integrovaný záchranný systém. Chování pedagoga v případě mimořádné události při zabezpečení ochrany žáků ve škole nebo při akcích organizovaných školským zařízením. Bezpečnostní systém – ústřední, hlavní, územní, výkonné a další prvky bezpečnostního systému. Integrovaný záchranný systém – základní složky IZS, koordinace činnosti složek IZS. Postup (dílní kroky) při nařízené evakuaci ve škole při vzniku mimořádné události, tísňové volání s cílem získat informace o mimořádné události, zabezpečení přesunu osob na komunikacích při mimořádné události.
- b) Metody ověřování vědomostí a dovedností s využitím aktivizačních metod. Metody ověřování vědomostí a dovedností formou individuální a skupinové práce.
- c) Didaktické zpracování tématu.

Okruh 20

- a) Mimořádné události a chování v případě mimořádné události a hygienické aspekty mimořádných událostí. Klasifikace mimořádných událostí, mimořádné události vyvolané přírodními vlivy a vyvolané činností člověka. Obecné zásady chování při vzniku mimořádných událostí, varovné signály a jejich význam, činnost při evakuaci. Bojové biologické prostředky – bioterorismus. Základní pravidla chování při povodních.
- b) Hodnocení a známkování, specifika hodnocení výsledků vzdělávání žáka, kombinace hodnocení předmětů naukového zaměření a výchovného zaměření.
- c) Didaktické zpracování tématu.